

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

26 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție
în componență

Președinte Nadejda Toma,
Judecători Iurie Diaconu, Victor Boico,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului în anulare împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 31 mai 2021 și deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2022, declarat de avocatul Gheorghiu Igor, în numele condamnatului

Staicov Iuri XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>13.04.2021 - 31.05.2021,</i>
<i>instanța de recurs</i>	<i>21.06.2021 - 21.06.2022,</i>
<i>în anulare:</i>	<i>03.08.2022 - 26.10.2022.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal,

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 31 mai 2021, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Staicov Iuri a fost condamnat în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal, la 140 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Staicov Iuri, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al faptei sale, realizând consecințele acțiunilor intenționate, acționând în detrimentul normelor imperative stabilite de legislația penală, la data de 07 februarie 2021, aproximativ ora 20.50, în timp ce se deplasa la volanul automobilului „BMW”, n.î. XXXXXX, pe str. Alba Iulia 202, mun. Chișinău, s-a tamponat cu automobilul de model „Skoda”, cu n.î. Lt. XXXXXX, fiind implicat într-un accident rutier.

În aceste condiții, fiind suspectat de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, conducătorul mijlocului de transport indicat supra, a fost condus la Dispensarul Republican de Narcologie, în vederea examinării medicale pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei.

Conform procesului-verbal nr. 164 din 07.02.2021 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, în mediul biologic (sânge), a fost constatat refuzul lui Staicov Iuri, fiind consemnat olograf în procesul-verbal „...*Concluzia nu este făcută refuză examinarea medicală și prelevarea probelor biologice...*”.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate vina în săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și probele administrate în cadrul urmăririi penale, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată.

Astfel, i-a calificat acțiunile pe art. 264¹ alin.(3) din Codul penal, ca refuzul conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscopică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii și recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune ușoară, care se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, că beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă, în temeiul art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, că anterior nu a fost condamnat, însă a fost sancționat contravențional, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, că lipsesc circumstanțe agravante, cele atenuante fiind comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare, căința sinceră și că are la întreținere copii minori, pedeapsa urmând a fi aplicată în limitele noi, care constituie de la 134 ore la 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Totodată, inculpatului urmează a-i fi aplicată pedeapsa complementară – anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, potrivit sancțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (3) Cod penal, deoarece aceasta este una obligatorie și nu de alternativă, deci nu este un drept discreționar al instanței, solicitarea apărării privind aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal fiind neîntemeiată, întrucât nu au fost stabilite careva circumstanțe excepționale care ar permite instanței înlăturarea acestei pedepse.

Mai mult, ținând cont de personalitatea inculpatului și de scopul legii penale, pedeapsa complementară îl va face să-și conștientizeze acțiunile, deoarece conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate cu grad avansat pune în pericol și alți participanți la traficul rutier.

Ori, conform art. 65¹ alin. (3) Cod penal, anularea dreptului de a conduce mijloace de transport poate fi aplicată de instanța de judecată, cu redobândirea ulterioară a permisului de conducere, în modul stabilit de lege.

În același timp, este neîntemeiată și solicitarea apărării de aplicare a pedepsei cu amendă, întrucât este una inequitabilă și neproportională infracțiunii, iar pedeapsa cu muncă neremunerată în proporții mai aproape de cele minime, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, pentru comiterea infracțiunii săvârșite în circumstanțele descrise, este conformă principiului echității și

inevitabil va contribui la atingerea scopului pedepsei penale prevăzute de art. 61 Cod penal.

3. Avocatul Gheorghița Igor a declarat recurs ordinar, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care, conform art. 79 Cod penal, inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, cu amendă și fără pedeapsa complementară - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Recurentul a invocat că inculpatul a recunoscut vina integral, s-a căit sincer, are copii minori la întreținere, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, a săvârșit o infracțiune ușoară, anterior nu a fost judecat, este încadrat în câmpul muncii, a solicitat examinarea cauzei penale conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, nu au fost stabilite circumstanțe agravante, cele atenuante fiind recunoașterea vinei și contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, împrejurări în care urma a-i fi stabilită pedeapsa cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal.

Ori, deținerea permisului de conducere este necesară pentru utilizarea mijlocului de transport individual în interesele familiei sale și la serviciu, astfel că permisul de conducere și necesitatea de a conduce autovehicule nu este un lux sau un capriciu. Totodată, anularea dreptului de a conduce mijloace de transport a inculpatului, în circumstanțele constatate, ar duce la agravarea situației financiare în familia acestuia, mai ales în perioada de pandemie, iar aplicarea pedepsei cu muncă neremunerată în folosul comunității va servi drept temei de concediere pentru neprezentarea la serviciu.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2022, recursul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de recurs a reținut că, instanța de fond corect a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Or, nu au fost constatate circumstanțe agravante, cele atenuate fiind căința și faptul că are la întreținere copii minori.

Potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității.

Astfel, reieșind din caracterul infracțiunii săvârșite, personalitatea inculpatului pentru comiterea infracțiunii este echitabilă pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității, cu aplicarea pedepsei complementare - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Totodată, este neîntemeiată solicitarea recurentului privind înlăturarea pedepsei complementare, potrivit art. 79 Cod penal.

Conform art. 78 alin. (2) Cod penal, în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa complementară, prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită, poate fi înlăturată.

În temeiul art. 78 alin. (2) Cod penal, poate fi înlăturată doar pedeapsa complementară facultativă, adică care nu este obligatorie, fiind stabilită în sancțiunea normei penale prin sintagma „cu sau fără”, însă în cazul infracțiunii prevăzute la art. 264¹ alin. (3) Cod penal, pedeapsa complementară are un caracter obligatoriu și înlăturarea acesteia este posibilă doar în condițiile art. 79 Cod penal.

În același timp, prevederile art. 79 alin. (1) Cod penal, sunt aplicabile doar în cazul în care la examinarea cauzei au fost stabilite circumstanțe excepționale, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, în acest caz, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie.

Însă, în speță, careva circumstanțe atenuante excepționale nu au fost constatate.

Mai mult, potrivit art. 24 Cod penal, persoana care a săvârșit o infracțiune în stare de ebrietate, produsă de alcool sau de alte substanțe, nu este liberată de răspundere penală. Cauzele ebrietății, gradul și influența ei asupra săvârșirii infracțiunii se iau în considerare la stabilirea pedepsei.

5. În virtutea prevederilor art. 466 Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești au devenit irevocabile.

6. Avocatul Gheorghița Igor declară recurs în anulare, solicitând *casarea deciziei din 22.06.2022 în latura ce ține de aplicarea pedepsei complementare anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.*

Recurentul invocă existența viciului fundamental, materializat prin încălcarea art. 6 CEDO și art. 4 a Protocolului 7, ce constituie obligația de motivare a hotărârilor judecătorești care face parte din setul de garanții stabilit pentru existența unui proces echitabil și că rigorile CoEDO prezumă că, rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite, oferindu-le posibilitatea de a o contesta precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs (*hotărârea CtEDO - Fomin versus R. Moldova*).

Or, instanțele au pronunțat hotărâri ilegale, neîntemeiate și nemotivate, iar argumentele apărării nu au constituit obiect de discuție în instanța de recurs, asupra căroră s-a expus insuficient și neargumentat, deoarece s-a fundamentat linia de apărare în cadrul prezentului proces și căroră nu le-au fost acordată o atenție deosebită de către instanța ierarhic superioară, precum cu vehemență rezultă din materialele cauzei și hotărârea adoptată.

Mai mult, instanțele nu au luat în calcul că de la bun început condamnatul a manifestat un comportament cuviincios, s-a conformat indicațiilor agenților de patrulare, s-a căit sincer de cele întâmplate, este la prima abatere de acest gen, este angajat în câmpul muncii, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru.

Deci, instanța de recurs urma să nu aplice în privința condamnatului pedeapsa complementară - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, conform art. 79 Cod penal.

Instanța de recurs urma să rețină că deținerea permisului de conducere de către condamnat este necesară pentru utilizarea mijlocului de transport individual în interesele familiei și la serviciu, fiind angajat în activități în care sunt implicate utilaje/mașini ce necesită posedarea categoriilor și subcategoriilor de conducere, pe care acesta le-a dobândit pe parcursul anilor. Prin urmare, permisul de conducere și necesitatea de a conduce varii autovehicule este o necesitate și nu un lux sau un capriciu. Or, anularea dreptului de a conduce mijloace de transport a condamnatului duce la agravarea situației financiare a acestuia.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și a motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Conform art. 44), 22 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 4 din protocolul nr. 7 CEDO, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale. Hotărârea judecătorească definitivă, împiedică redeschiderea, reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

Dar, conform art. 453 alin. (2) Cod de procedură penală, recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe motivele prevăzute în art. 453 Cod de procedură penală. Potrivit art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă conținutul și motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Totodată, în pofida acestor prevederi legale, cu toate că recurentul a făcut referire la art. 6 și art. 4 din protocolul nr. 7 CEDO, în recursul vizat nu sunt invocate circumstanțe concrete, considerate a fi un viciu fundamental, raportate la circumstanțele de fapt și de drept conținute în hotărârile contestate, cu indicarea normelor legale care prevăd drepturile și libertățile pretinse a fi esențial încălcate, denumirea acestor drepturi și libertăți, esența încălcărilor respective raportată la normele procesual penale și la alte legi naționale, convenții și tratate internaționale, la jurisprudența națională și a CtEDO, modul și măsura în care încălcările presupuse ar fi afectat hotărârile atacate, astfel încât acestea să obțină natura unui viciu fundamental capabil să genereze temeiul desființării hotărârii irevocabile atacate, omițându-se totalmente indicarea unor concrete erori de drept la capitolul dat (*pct. 6. din decizie*).

Ori, simpla trimitere la art. 6 CEDO și art. 4 din protocolul nr. 7 CEDO, dar fără a fundamenta contrarietatea relevanțelor din hotărârile contestate cu dispozițiile normelor citate, nu identifică, în mod rezonabil, nicio critică în aspectul viciului fundamental și nu echivalează cu un argument.

Dacă ar proceda la examinarea recursului în anulare formulat de o asemenea manieră, Curtea s-ar substitui autorului lui în invocarea argumentelor de viciu fundamental, fapt care ar echivala, neîntemeiat, cu un control din oficiu, care este impropriu procedurii recursului în anulare.

Pe lângă aceasta, recursul în anulare, conform argumentelor reproduse la pct. 6. din decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele și probele cauzei în partea aplicării pedepsei complementare.

Însă, descriptivul hotărârilor instanțelor de fond și de recurs, în sensul vizat, inclusiv împrejurările reproduse la pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că acestea au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată condamnatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat ținând cont de prevederile, art. 7, 61, 65¹ alin. (3), 75, 78 și 79 Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, instanțele de fond și de recurs ordinar, pronunțându-se în mod detaliat și argumentat asupra tuturor motivelor, versiunilor și probelor invocate de apărare, inclusiv în recursul declarat.

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată condamnatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a acestuia, precum și prevenirii de săvârșire de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 2. - 4. din decizie*).

În același timp, potrivit art. 27 alin. (1), 448 Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei.

Deci, activitatea privind aprecierea sau reaprecierea probelor și a circumstanțelor cauzei, este o competență și prerogativă legală a instanței judecătorești, și invocarea în cadrul unui recurs în anulare doar a aprecierii probelor și circumstanțelor cauzei, în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea, este una lipsită de orice suport juridic, și nu constituie în sine un viciu fundamental de natură să afecteze o hotărâre irevocabilă.

Circumstanțele nominalizate relevă că, în raport cu motivele invocate de recurent, instanțele nu au comis erori de drept de natura unui viciu fundamental, și că recursul în anulare este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 456, 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului în anulare, dacă se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, dat fiind că este vădit neîntemeiat, recursul în anulare de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

8. În conformitate cu art. 456 alin. (1), 431 alin. (2), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Gheorghiu Igor, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2022, în privința condamnatului Staicov Iuri XXXXX, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 18 noiembrie 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Victor Boico